

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kiss Klára ügyvéd (.....) által képviselt (.....) felperesnek a (.....) által képviselt (.....) I. r. és a dr. Mátyás Péter ügyvéd (.....) által képviselt (.....) II. r. alperes elleni kártérítés iránti perében a Fővárosi Törvényszék 2013. május 30-án kelt 6.G.41.210/2010/44. számú ítéletével szemben az alperesek fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. r. és a II. r. alperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessen meg a felperesnek 250.000 (kettőszázötvenezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A perben nem álló 2006. augusztus 4-én a felperes közreműködését kérte a projekt tárgyában 20 cm vastag Liapor Phonblokk hangszigetelő falazat anyagára vonatkozóan minőségi tanúsítványok, termékismertető prospektusok, valamint egy mintadarab beszerzésére vonatkozóan.

A felperes ezen levélre 2006. augusztus 8-án rávezette, Liaphon 20-as blokk 530 forint/darab nettó telephelyi ár komplett fuvar (24 t) átvétele esetén. A maradék 570 forint/darab nettó (paletta számra). Az árajánlat érvényessége 24 nap.

Az I. r. alperes 2006. december 21-én a felpereshez írt, tárgyként a megjelölve, utalva történt megbeszélésre, felperestől megrendelt 500 m² 20 cm vastag Liapor hanggátló téglát (továbbiakban téglá) 2007. január 10., 1670 m²

téglát 2007. február 5-i, 960 m² téglát 2007. február 15-i szállítási határidővel. Kérte a megrendelés írásbeli visszaigazolását, valamint a gyártó művi árak megadását.

A felperes még ezen a napon a megrendelésre ráírva a „mennyiséget és az időt” visszaigazolta azzal, megjelölte, az áru elszállítási helye, a nettó művi ár 450 forint/db, palettaár 2.500 forint/darab. Rögzítette, a fizetési feltételekről, mint a kollégájával már megbeszélte, január 8-a után beszélnek.

A felperes ugyancsak még ezen a napon az összesen 3.130 m² téglát a megrendelés szerinti bontásban megrendelte az-tól.

A felperes 2007. január 3-i e-mail levele mellékleteként szállítási szerződés tervezetet küldött az I. r. alperes részére azzal, az még az aznap megbeszéltek elemeket nem tartalmazza.

Az I. r. alperes még ezen a napon e-mailben elküldte a felperesnek a saját „szállítási keretszerződés” szerződéstervezetét. A fizetési feltételeket tartalmazó 6.1. pont értelmében a vevő a számlákat a számla kézhezvételét követő 30 naptári napot követő első csütörtökön átutalással egyenlíti ki a szállító bankszámlájára.

A felperes a megküldött szerződéstervezet „javított változatát” 2007. január 8-án küldte vissza az I. r. alperesnek. A 6.1a) ponttal, kiegészítésre került, mely szerint „a vevő a megrendelt árura banki kezességet nyújt be. A szállító a kezesség értékéig szállít, majd a teljes megrendelés leszállítása és a számlák kiegyenlítése után a kezességet az utolsó fizetés észlelése után 8 napon belül visszaadja.”

A felperes által az cégtől sürgősséggel megrendelt téglák 2007. január 8-án legyártásra kerültek.

A felperes 2007. január 12-én, utalva az partnernél a megrendelés megtörténte, s arra, alperes a 2007. január 10-i szállítási határidőt 1-2 nappal eltolta, arról értesítette az I. r. alperest, tudomására jutott, az alperes a-nek is leadott egy megrendelést, közölte, ragaszkodik a megrendeléshez.

Az I. r. alperes 2012. január 12-én kelt levelében hivatkozva arra, a megküldött szerződéstervezetben a felperes által eszközölt módosításokat, ideértve a szállítási határidőket és a fizetési feltételeket nem áll módjában elfogadni, a „szerződés

megkötésétől" elállt, kérte a korábbi ajánlatkérései, előzetes megrendelése tárgytalannak tekintését.

A felperes ezen a napon kelt válaszlevelével közölte, az alperes megrendelésével és az ő visszaigazolásával közöttük szállítási szerződés jött létre, a fizetési feltételekben meg nem állapodás a szerződést nem kérdőjelezi meg. Jelezte, az I. r. alperes egyoldalú elállása esetén kártérítési felelősséggel tartozik.

Az I. r. alperes ugyancsak 2007. január 12-én kelt válaszában arra utalt, a visszaigazolásban nem szerepeltek a leszállított egységárak, és a fizetés módja sem. Január 3-án személyesen megállapodtak, a szállítás megkezdésének alapvető feltétele közöttük szállítási szerződés megkötése tekintettel a magas értékre, valamint arra, nem tartotta felperes fizetőképesség szempontjából megbízhatónak. A 2007. január 8-án megküldött szerződéstervezetet kiegészítették a szállításhoz szükségesnek tartott pénzügyi biztosítékrendszerrel, valamint a szállítás további feltételeivel, melyre azonnal jelezte, az nem elfogadható. A kártérítési igényt elutasította.

A felperes 2007. január 22-én kelt levelében, hangsúlyozva a szerződés létrejöttét, az I. r. alperes kártérítési felelősségét, javasolta a kár csökkentésének érdekében a megrendelt anyag vagy annak egy része I. r. alperes általi átvételét.

A felek között megegyezés nem jött létre.

Felperes 2008. december 23-án az I. r. alperessel szemben, utóbb a Gt. 85. § (4) bekezdése alapján a II. r. alperesre is kiterjesztett, többször módosított, végleges keresetében az alpereseket elsődlegesen kártérítés, másodsorban biztatási kár címén 10.758.879 forint, és ezen összegen belül 9.901.000 forint után 2007. augusztus 16-tól, a 856.989 forint után 2007. december 15-től a törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint perköltség egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, az I. r. alperes 2006. december 21-i megrendelését a mennyiség és a határidő tekintetében, megadva az ab werk árat, a megrendelésre rávezetve, még azon a napon visszaigazolta, ezzel ekkor közöttük a Ptk. 379. §-a szerinti szállítási szerződés létrejött. A szerződésnek a fizetési feltétel meghatározása nem lényeges eleme, azt, hogy mi tekinthető lényeges feltételnek a GK. 5. számú állásfoglalás a) pontja fejt ki. A lényeges feltétellé minősítéshez azonban erre vonatkozó határozott nyilatkozat szükséges, a véleményeltérés kinyilvánítása a lényeges feltétellé minősítéshez nem elegendő. A perbeli esetben egyik szerződési pontot sem minősítették lényegesnek, ilyen nyilatkozatot az I. r. alperes sem tett. Eltérő megállapodás hiányában az áru ellenértékének megfizetésére a Ptk. szabályai irányadóak. Mivel a fizetési feltételekben nem jött létre megegyezés, a szerződés

részévé a Ptk. 280. § (1) bekezdésének a) pontjában írt rendelkezése lépett. Az a megrendelésére a termékeket 2007. január 8-án teljesen legyártotta, erről az I. r. alperest értesítette. Az I. r. alperes a megrendelt mennyiséget nem vette át, 2007. január 12-én a szerződéstől elállt, a Ptk. 381. § (1) bekezdése szerint azonban köteles a kárát megtéríteni.

A káraösszegezését akként határozta meg, az áru gyártónak megfizetett 9.070.320 forint ellenértékének, a 130.583 forint raklapköltségnek, a 726.406 forint áfa nélküli fuvar költségnek, valamint a 2.842.530 forint (11.912.850 forint $(26.473 \times 450) - 9.070.320$) elmaradt haszonnak a 12.769.839 forint összegéből levonta az eladott mennyiség 2.010.960 forint értékét. Előadta, a gyártónak eddig 26.473 darab falazóblokkot fizetett meg. Ha ezt a mennyiséget darabonkénti 450 forint áron az alperes részére értékesítette volna, az összesen 11.912.850 forint lett volna. Ebből levonásba helyezte a 26.473 falazóblokk gyártónak kifizetett 9.070.320 forint ellenértékét, amelynek különbözete a 2.842.530 forint elmaradt haszon. Kárenyhítési kötelezettsége körében 2.010.960 forint értékben adott el téglát. Utalt arra, a fizetendő kártalanítási összeg attól is függ, elállás esetén a termék milyen készültségi fokon áll. Ha már elkészült, akkor a kártalanítás összege elérheti és más felmerült költségekkel együtt meg is haladhatja a termék ellenértékét (BH.1982.103.)

A kárenyhítési kötelezettsége körében arra hivatkozott, nem merült fel nála semmi olyan költség, ami teljesítés esetén a perbeli értékesítéshez kapcsolódott volna és az elmaradt hasznot csökkentette volna. Az ár a szállítási költséget nem tartalmazta. Az áru a gyártótól közvetlenül az I. r. alpereshez vagy az általa meghatározott szállítási címre érkezett volna, így rezsiköltség sem merült fel. 2006. december és 2007. január hónapokban munkavállalója nem volt, kizárólag az ügyvezető dolgozott megbízási szerződéssel. Az ügyvezető díja rendszeres költség, minden hónapban jár részére az elvégzett munka mennyiségétől függetlenül. A terméket megpróbálta értékesíteni. A megmaradt hanggátló téglák azonban értéket nem képviselnek, illetőleg az értékük nulla mindaddig, amíg azokat nem tudja értékesíteni. A terméket más árucikkkel együtt hirdeti, a fióküzleteiben kiállította, azt a vevők láthatják. Felajánlotta kártalanítás ellenében azok alpereseknek átengedését.

Egyebek mellett csatolta a gyártó számláit és azok kiegyenlítését igazoló banki kivonatot, a Magyarországra szállított áru fuvar költségének igazolásait. Az összegezés kiszámítása helyességének igazolására szakértői bizonyítást indítványozott.

Az alperesek a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérték. Állították, a szállítási szerződés a felperes és az I. r. alperes között nem jött létre. A felperesi ügyvezető és az I. r. alperesi ügyvezető szóbeli megállapodása alkalmával az I. r. alperes elfogadta a felperes fizetési feltételeit, a fizetési határidőt 30 napban határozták meg. A szóbeli megállapodásnak megfelelő mennyiségben és szállítási határidővel az I. r. alperes 2006. december 21-én megrendelte a téglákat, azt a felperes a szóban előzetesen egyeztetett 450 forint/darab áron visszaigazolta. A 2007. január 3-i személyes találkozó alkalmával pedig abban

állapodtak meg, a szállítás megkezdésének a feltétele írásbeli szerződés megkötése, a felperes a teljesítést maga is a szerződés aláírásához kötötte. A felperes 2007. január 8-án, a szállítási határidő előtt kevesebb mint két nappal az általa megküldött szerződéstervezetet olyan tartalmú változtatással küldte vissza, amelyről soha nem folytattak tárgyalásokat. Ezen változtatás szerint a megrendelt árura banki kezességet kellett volna nyújtani, s a felperes a kezesség értékéig szállított volna, majd a teljes megrendelés leszállítása és a számlák kiegyenlítése után a kezességet az utolsó fizetés észlelése után 8 napon belül „visszaadta” volna. Tekintve, ezen feltétel a szállításig rendelkezésre álló időig biztosan nem lett volna teljesíthető, gyakorlatilag lehetetlen feltételt tartalmazott, még 2007. január 8-án jelezte a felperesnek telefonon, az új ajánlatban foglaltakat nem tudja elfogadni, egy nap alatt nem tud bankgaranciát beszerezni, különösen aláírt szállítási szerződés nélkül. Mivel a felperes ragaszkodott ahhoz, ezen feltétel a szerződés részét képezze, így 2007. január 12-én kénytelen volt a szerződés megkötésétől elállni. Vitatta, hogy a szállítási határidő 1-2 nappal meghosszabbítását kérte volna. Tekintettel arra, a felperes 2007. január 8-i változtatásait az I. r. alperes nem fogadta el, ezért egyező akarat hiányában a szerződés nem jött létre. E körben hivatkozott a BH 2000.149. számú eseti döntésre. Utalt továbbá a GK 5. számú állásfoglalásban írtakra is, egyebek mellett arra, mindaddig, amíg minden lényeges feltételben egybehangzóan akarategyezőségekre nem jutnak, tárgyalásaik csupán egyezkedésnek tekinthető.

A szerződés létrejötte hiányában a kártérítési felelősség nem áll fenn, a felróhatóság kizárólag a felperest terheli. A Ptk. 4. § (4) bekezdése értelmében pedig saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat. Felperes felróható magatartását abban jelölte meg, a felperes a teljesítési határidőt megelőzően támasztott lehetetlen szerződéses feltételt. Korábban azt a tájékoztatást adta, a termékek rendelkezésre állnak. A kártérítési igényt összecszerűségében is vitatta. A felperest a téglákért kifizetett vételár nem illetheti meg, mivel vagyonában nem következett be értékcsökkenés, legfeljebb a pénz helyébe az értéket képviselő, forgalomképes téglák léptek. A felperes ezen termékek kereskedelmével rendszeresen foglalkozik, azokból folyamatosan értékesített is. Hangsúlyozta, az ítélezési gyakorlat szerint a szállító által kárként érvényesíthető elmaradt haszon körében nem a beszerzési ár és az eladási ár különbözete, hanem az árbevétel alapulvételével számított tényleges haszonkiesés igényelhető jogszerűen, melynek során figyelembe kell venni azokat a kalkulált költségeket, amelyek a szállító teljesítése esetén ezen értékesítéshez kapcsolódtak volna (szállítási, rezsi-, munkabéreköltség stb.). E körben a BDT 2007. 1556. számon közzétett eseti döntésre utalt. Vitatta, hogy a vételáron felül még elmaradt haszon is érvényesíthető lenne, állítva, a felperes kárszámítása a káron szerzés tilalmába ütközik. Az érvényesített teljes fuvar költségéből arányosítással levonandónak tekintette az eladott téglákon képződött nyereséget.

Vitatta, hogy felperes eleget tett volna kárenyhítési kötelezettségének, tekintve a terméket a honlapján nem hirdeti, a csatolt szakmai újságokban közzétett hirdetések a végfelhasználókhoz nem jutnak el.

Az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítást folytatott, valamint személyesen meghallgatta felperes ügyvezetőjét,t, alperes ügyvezetőjétt, továbbá tanúként értékesítőként alperes alkalmazásában álló

Az elsőfokú bíróság a kirendelt igazságügyi szakértő feladatává tette a kereseti követelés összegszerűsége megfelelőségének vizsgálatát.

..... igazságügyi könyvszakértő 2013. január 24-én előterjesztett szakvéleményében úgy foglalt állást, a 11.912.850 forint értékesítési árból levonandó a 9.070.320 forint beszerzési ár, a 726.850 forint szállítási költség, a 130.583 forint raklapköltség együttes 9.927.753 forint összege, mely költségek veszteségként jelentkeztek a felperesnél. Ezt a veszteséget csökkentette az eladott téglák 2.010.960 forint ellenértéke, így a korrigált veszteségösszeg 7.916.793 forint. Az elmaradt vagyoni előny 1.985.097 forint (11.912.850-9.927.753). Az elmaradt vagyoni előny 1.985.097 forint összege + a kár 7.916.793 forint összege összesen 9.901.890 forint. A felperes és az általa kimunkált összeg 856.989 forint különbözete abból adódik, a felperes nem vonta le a raklap és a szállítási költség összegét.

A felperes a szakvéleményt a fuvarozási és a raklapköltségre tett megállapításait meghaladóan elfogadta, utalva arra, a fuvarozási és a raklapköltséget olyan költségként érvényesíti a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján, amelyek az őt ért vagyoni hátrány csökkentése érdekében merültek fel.

Ezt követően a szakértő a szakvéleményét kiegészítette, és arra a következtetésre jutott, a felperesnek a kárenyhítés következtében további 856.989 forint értékesítési vesztesége keletkezett, így az elmaradt vagyoni előny, valamint az értékesítési költség együtt 10.758.879 forint.

Az alperesek a kiegészített szakvéleményt nem fogadták el. Sérelmezték, a szakértő kárként vette figyelembe a téglák vételárát is, holott azok ekként csak akkor lettek volna számításba vehetők, ha megsemmisültek vagy megrongálódtak volna.

..... egyebek mellett előadta, őt az alperesi szervezőként bemutatkozó hívta fel azzal, hogy hanggátló téglából kell neki 3.000 m², a szállítás sürgős, január 13-án kell leszállítani az első fuvarokat, a-nek szállítanak. Közölte, megrendelésre van szüksége, ő ezt elküldte. A megkapott megrendelést visszaigazolta. A fizetési határidőt nem fixálták, abban állapodtak meg, az alperesi ügyvezető is átküld egy szerződéses szöveget, amit átnéz, és ő is átküld egyet és ezt követően egyeztetnek egymással. A fizetési garanciával kapcsolatbannek kifogásai voltak. Közölte

az alperessel a teljes mennyiség január 13-án le van gyártva, megszervezte a fuvarát is. Január 11-e körül jelezte, még ne szállítson, mert az építkezés nincs olyan állapotban. Majd a neki küldött levélre válaszul az alperestől elektronikus üzenet érkezett, hogy a szerződést nem tartják magukra nézve kötelezőnek. A fizetési feltételekben nem állapodtak meg egymással. A termék értékesítésére kampányt indítottak. A kampánnyal egy idő után leálltak, ez a termék különleges és annyira rosszul ment Magyarországon az eladása, hogy a honlapjukon sem szerepelnek a termékre vonatkozó adatok.

..... úgy nyilatkozott, december 21-én felvette telefonon a kapcsolatot a felperesi ügyvezetővel. Azt mondta, bizonyos mennyiség már január 10-én elszállítható lesz, de a teljes mennyiséghez mielőbbi megrendelésre van szüksége. Később derült ki csak előtte, ezt a mennyiséget egy másik cég fogja legyártani. A-vel az I. r. alperesnek kötbérterhes határideje volt, biztosítékot kívánt a szállítás pontosságára. Amit december 21-én megrendelésként átküldött, az azért volt szükséges, hogy a felperes megrendelhesse az árut. A felperesi ügyvezetővel január 3-án találkozott, a pontos feltételekről kellett egymással tárgyalniuk. Szerződéskötést kért. Felperesi ügyvezető átküldte a szöveget és ő még ugyanezen a napon, január 3-án délután válaszolt. Ehhez képest a felperestől csak január 8-án kapott választ, mégpedig jelentős módosítást hajtott végre a fizetési feltételekben. Mindenki előtt nyilvánvaló, két nap alatt nem lehet bankgaranciát szerezni fizetési biztosítékul. A felperes feltételeit nem fogadták el. A-tól január 8. után rendelték meg az árut.

..... előadta, a részleteket a felperesi ügyvezető nem vele, hanem az alperesi ügyvezetővel egyeztetette. Az egyeztetés tárgya a fizetési feltételek, az árak, és a szállítás mikéntje volt, ezek a teljesítéshez voltak szükségesek.

Az elsőfokú bíróság 2013. május 30-án kelt 6.G.41.210/2010/44. számú ítéletével kötelezte az alpereseket 10.758.879 forint tőke, ennek 2007. szeptember 16-tól a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegével megegyező mértékű kamata, valamint 1.326.379 forint perköltség egyetemleges megfizetésére. Az ítélet indokolásában a Ptk. 205. § (1)-(2) bekezdése figyelembevételével megállapította, a felek a lényeges kérdések közül a vételárban és a szállítási határidőben megállapodtak. A fizetési feltételekben nem jött létre közöttük akarategyezség, azonban nem volt megállapítható, ezt az alperes olyan lényeges kérdésnek tekintette, az a szerződés kölcsönös teljesítésének akadályát képezte volna. Az I. r. alperes azon felperesi közlésre, miszerint a fizetési feltételekről január 8. után tárgyalnak, nem emelt kifogást. A rendelkezésre álló adatok szerint a szerződés a Ptk. 213. § (1) bekezdése alapján üzenetváltással jött létre, nem volt vitás, az ajánlatkérésre adott felperesi nyilatkozat az alpereshez megérkezett. Amennyiben az alperes a fizetési ütemezést olyan lényeges kérdésnek tekintette, amelyben való megállapodás minden további együttműködés feltétele, akkor járt volna el az adott

helyzetben általában elvárható módon, ha ezzel kapcsolatos álláspontját azonnal közli a felperessel. Ilyen közlés nem történt. Az első, a felek közötti egyeztetés tartalmát érintő közlésre az alperes részéről a január 10-i szállítási határidővel összefüggésben került sor, ám ekkor a felperes által megrendelt áru már elkészült. A szerződés létrejöttének alperes általi nyugtázását támasztja alá az I. r. alperes 2007. január 12-i irata, melyben a szerződéstől elállását közölte. Rámutatott, az alperes 2007. január 12-i levelét megelőző felperesi irat csupán a még rendezetlen fizetési feltételekre vonatkozóan tekinthető ajánlatnak, ez azonban a már megkötött szerződési tartalmat nem érintette, csupán a még nyitva maradt kérdések rendezését célozta.

Mindezek alapján megállapította, a felek között létrejött a Ptk. 379. § (1) bekezdésében meghatározott szállítási szerződés, az I. r. alperes ezért nem a szerződés megkötésétől, hanem a megkötött szerződéstől állt el.

A Ptk. 381. § (1) bekezdése alapján a megrendelő alperest objektív, indokolás nélküli elállási jog illette meg, azonban az elállási jog gyakorlásának ellentételezéseként köteles a szállító felperes kárát megtéríteni.

A kárösszegezésre vonatkozásában a kiegészített szakvéleményt ítélezése alapjául elfogadta azzal, mellőzte a szakértő nem szakkérdésben nyújtott okfejtéseinek figyelembevételét. Kifejtette, a kiegészített szakértői vélemény az alperesek által kifogásolt, a hivatkozott BDT 2007. 1556. számú döntésben is nevesített tételeknek megfeleltethető költségeket - raklap- és szállítási költség - 856.989 forintos összegben meghatározva állapította meg. A szakvélemény részletesen és okszerűen, tételenként vizsgálva kimutatta, a kereset szerinti felperesi követelések összegezésükben megalapozottak. A felek által a szerződésben alkalmazott egységárra vonatkozóan a felek részéről sem merült fel észrevétel, és e tekintetben kétséget egyéb peradat sem ébresztett. A raklap- és szállítási költség a felperes kárenyhítési tevékenysége során felmerült költség, mely nála - az alperes elállásából eredő - kárként jelentkezik, így az alperes köteles annak megtérítésére.

Megállapíthatónak találta továbbá, a felperes az áru értékesítésével összefüggésben kárenyhítési kötelezettségének mindenben eleget tett. A tényleges értékesítés a megállapodott ár alatt történt, az alacsonyabb ár elérését a felperes kellően indokolta, így az árkülönbség a felperes káraként veendő tekintetbe. Cáfoló adatok hiányában elfogadta a felperesnek saját működési költségeivel összefüggő előadását is, így levonandó tétel nem csökkentette a felperest ért kárt. A termékért a gyártónak igazoltan kifizetett vételár az I. r. alperes elállása folytán szintén a felperesnél felmerült kárként volt figyelembe vehető, ugyanis az értékesítetlenül maradt áruról az idő múlása folytán annak értékesíthetlenségére kellett következtetni. A termékek tehát értéket nem képviselnek, így azok további sorsáról rendelkeznie sem kellett. A felperes úgy nyilatkozott, kárának megtérítését követően az alperes a dolgokat elviheti.

Minderre figyelemmel az I. r. alperes elállásával a felperesnél keletkezett, a szakértő által 10.758.879 forintban kimutatott kár alperesek megtérítésére kötelezésének volt helye.

Az ítélettel szemben az alperesek fellebbeztek jogi képviselő útján. Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérték. Előadták, az elsőfokú bíróság valótlanul és életszerűtlenül állapította meg, az I. r. alperes a fizetési feltételeket nem tekintette lényeges kérdésnek. A fizetési feltételeket mindkét szerződő fél lényegesnek tekintette, olyannyira, mivel ebben a kérdésben a felek között - a felperes magatartása miatt - végül nem jött létre egyezség, a szerződés létre sem jött, és azt a felek nem is teljesítették. A fizetési feltételekben történő megállapodás az egyik leglényegesebb kérdés egy szállítási szerződés esetén is, különösen nagy összegű vételár mellett. A rendelkezésre álló peres iratokból továbbá az is kiderül, nem csak a fizetési ütemezés kérdésében nem tudtak megállapodni, hanem a fizetési feltételekben sem, mivel a felperes 2007. január 8-án, a tervezett szállítási határidőt kevesebb mint két nappal megelőzően olyan - az I. r. alperes által objektíve teljesíthetetlen - tartalmú változtatással küldte vissza a szerződés tervezetét, amelyről a felek soha nem folytattak tárgyalásokat, és amely még csak lehetőségként sem merült fel közöttük a szóbeli megbeszélések alkalmával. A felperesi ügyvezető a 2012. január 30-án megtartott tárgyaláson maga is elismerte, a felek a fizetési feltételekben nem állapodtak meg. A fizetési feltételekben való megállapodás hiányában közöttük szerződés sem jött létre. Egyébiránt is az ítéletben foglaltakkal szemben elsősorban felperes tekintette a fizetési feltételekben történő megállapodást a további együttműködés feltételének, mivel nem tartotta az I. r. alperest kellően megbízhatónak fizetőképesség szempontjából. A felperes hivatkozott magatartása nevezhető rosszhiszeműnek és tisztességtelennek. A banki kezesség kikötését nem fogadhatta el, ezért az I. r. alperes a szerződéskötéstől történő elállásával járt el úgy, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, hiszen az ő megrendelőjével megkötött szerződés megszegésének elkerülése érdekében egyszerűen nem volt más választása, mint új beszerzési forrás felkutatása.

A Ptk. 213. §-hoz fűzött kommentár egyértelműen kimondja, ha a szerződés kötése során a felek között legalább egy lényeges kérdésben nem jön létre akaratmegegyezés, azaz a felek akarata eltér egymástól, akkor a szerződés sem jön létre. Ezt erősíti a GK 5. számú állásfoglalás is, ezt támasztja alá továbbá a BH 2000. 149. számú, BH 2008. 351. számú és a BH 1993. 184. számú eseti döntés is. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, a szerződés létrejöttének alperes általi nyugtázását támasztja alá 2007. január 12-i irata, ugyanis abban az I. r. alperes a szerződés megkötésétől állt el. Változtatlanul utalt arra, a kártérítés összegét, annak számítási módját is megalapozatlannak tartja. Az elsőfokú bíróság teljességgel figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, a felperest a saját magatartása miatt érte kár azáltal, teljesíthetetlen és korábban nem egyeztetett feltételt tartalmazó ajánlatot közölt I. r. alperessel, így a károkozás körében a felróhatóság kizárólag őt terheli. E körben hivatkozott a Ptk. 4. § (4) bekezdésében írtakra. A felperes kötötte ugyanis a szerződés meglétéhez a szállítást, a felperes a szerződés aláírását megelőzően tehát indokolatlanul rendelte meg a termékek legyártását, már amennyiben valóban meg kellett rendelni, ugyanis korábban arról tájékoztatta, a termékek rendelkezésre állnak és azonnal elszállíthatók. Sérelmezte a gyártónak igazoltan kifizetett vételár kárösszegkénti figyelembevételét. A még nem értékesített téglák nyilvánvalóan

képviselnek értéket, azok értéke nem csökkent, hanem nőtt az évek során. A hanggátló téglát nem szezonális termék, műszaki cikk, vagy élelmiszer, hanem hosszú évek óta és jelenleg is változatlan formában gyártott építőanyag, tehát jelenleg éppen annyira eladható és éppen annyira képvisel értéket, mint 2007-ben. A vételár kárként tehát azon okból nem érvényesíthető, a felperes vagyonában nem következett be értékcsökkenés. Az, hogy a felperes a téglának csak egy részét tudta értékesíteni, azt jelenti, felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. A tényleges kár kizárólag akkor merülhet fel, ha a károsult valamely dolga megsérül, elpusztul, megrongálódik vagy elvész. Az ítélet eredményeként felperes megkapná a téglák ellenértékét úgy, hogy a téglák továbbra is vagyonának részét képeznék. Ez nyilvánvalóan a káronszerzés tilalmába ütközik. A vételár kárként történő figyelembevétele a következetes ítélkezési gyakorlattal is szemben áll. E körben a BDT 2007. 1556, a BH 2011. 250. és a BH 1986. 514. szám alatt közzétett eseti döntésekre utalt. Egyebekben teljes egészében fenntartotta az első fokú eljárás során előadottakat.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján, valamint alperesek másodfokú perköltségben marasztalását. Az elsődleges, a Ptk. 381. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelme körében hangsúlyozta, a Ptk. 213. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a szállítási szerződés 2006. december 21-i létrejöttét. A fizetési feltételekben való megállapodást nem tekintette lényegi kérdésnek, ezt bizonyítja az is, azonnal, 2006. december 21-én megrendelte a hanggátló téglákat az gyártó cégnél. Az alperes nem igazolta, a fizetési feltételekben való megállapodást lényegesnek minősítette. Utalt arra, a fellebbezésben hivatkozott eseti döntések jelen ügyben nem irányadók a tényállások közötti lényeges különbségek folytán. Az alperes tisztában volt azzal, azért volt szüksége a megrendelésre, hogy megrendelhesse az gyártótól a terméket. A karácsonyi ünnepekre és az év végi üzemleállásra tekintettel azonnal kellett cselekednie, az alperes által igényelt és az általa visszaigazolt, ezáltal szállítási szerződés részévé tett szállítási napokon, megtörténhessen a teljesítés.

Az összecszerűség körében kiemelte, a követelése nem azonos a tervezett árbevétellel. Az I. r. alperes összesen 3.130 m² hanggátló téglát rendelt meg, ami darabszámra átszámítva 34.430 darabnak felel meg. A 450 Ft/db árat figyelembe véve a tervezett árbevétele 15.493.500 forint volt. Mivel a gyártó cégnek 26.473 db hanggátló téglát fizetett ki, ezért a különbözetként jelentkező 7.957 db hanggátló téglát már eleve nem vette figyelembe követelése kiindulásaként sem. Ezért számolt elérhető árbevételeként is a 26.473 db téglával, melynek ára 11.912.850 forint, és ebből vezette le a kereseti követelését, amely a Ptk. 355. § (4) bekezdésén alapul, s amelyet a szakértő elfogadott és a szakértői véleményével alátámasztott. Változatlanul állította, nem merült fel nála olyan költség, ami teljesítés esetén a perbeli értékesítéshez kapcsolódott volna, az elmaradt hasznót csökkentette volna.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A 2014. március 14-ig hatályban volt, de jelen ügyben még alkalmazandó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 200. § (1) bekezdése deklarálta a szerződéses szabadság elvét.

A Ptk. 205. § (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jött létre.

A (2) bekezdés értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása volt szükséges. E jogszabály hely azt is kimondta, nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

A Ptk. 213. § (1) bekezdése szerint a szerződés távollevők között akkor jött létre, amikor az elfogadó nyilatkozat az ajánlattevőhöz megérkezett.

A GK. 5. számú állásfoglalás a) pontja értelmében a gazdálkodó szervezetek közötti szerződések bármely feltételére tett eltérő véleményt kifejező nyilatkozat jogszabály eltérő rendelkezése hiányában általában csak akkor teszi az érintett feltételt lényegessé, ha azt valamelyik fél határozottan lényegesnek minősíti, míg a c) pont értelmében akkor nem jön létre szerződés, ha a felek akaratát kifejező szerződési nyilatkozatok között lényeges kérdésben van eltérés.

A Ptk. 379. § (1) bekezdése szerint szállítási szerződés alapján a szállító köteles volt a szerződésben meghatározott dolgot a kikötött későbbi időpontban vagy időszakban a megrendelőnek átadni, a megrendelő pedig köteles volt a dolgot átvenni és az árát megfizetni.

A Ptk. 381. § (1) bekezdése szerint a megrendelő a szerződéstől bármikor elállhatott, köteles volt azonban a szállító kárát megtéríteni.

Ez utóbbi rendelkezés tehát a megrendelő részére indokolás, feltétel nélküli elállási jogot biztosított, mely jog gyakorlása a szerződést a Ptk. 320. § (1) bekezdése értelmében annak megkötése időpontjára visszamenő hatállyal felbontotta, egyidejűleg azonban a megrendelő részére kártérítési (az elállás jogszerűsége folytán lényegében kártalanítási) kötelezettséget teremtve.

Az adott ügyben a felperes a Ptk. 381.§ (1) bekezdésére alapított elsődleges keresetében az alpereseket 10.758.879 forint és járulékai egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperesek vitatták a kár megtérítési kötelezettségük fennálltát, ennek keretén belül vitássá tették a felperes és az I. r. alperes közötti szállítási szerződés létrejöttét. Az elsőfokú bíróság ezért az alperesek védekezése tükrében helytállóan vizsgálta, a felek közötti üzenetváltás (megrendelés, visszaigazolás) létrehozta-e a szerződést.

A felek által nem volt vitatott, az I. r. alperes 2006. december 21-én a hanggátló téglának az ügyvezetője és a felperesi ügyvezető által szóban egyeztetett vételárának ismeretében rendelte meg a 20 cm vastag Liapor hanggátló téglát meghatározva az egyes leszállítandó mennyiségeket és a szállítási határidőket. Az sem volt vitás, a felperes még ezen a napon a megrendelést változatlan tartalommal visszaigazolta, továbbá megjelölte az áru elszállításának helyét, darabonként a nettó művi árat és a palettaárat. A visszaigazolásban azt is rögzítette, a fizetési feltételekről majd január 8. után egyeztetnek. A fizetési feltételeket tehát maga nem tekintette a szerződés létrejöttéhez szükséges lényeges feltételnek, ezt támasztja alá az is, még azon a napon az I. r. alperes által megjelölttel azonos bontásban az cégtől maga is megrendelte a téglákat.

A visszaigazolás az I. r. alpereshez 2006. december 21-én megérkezett, ezt követően az I. r. alperes nem jelezte, a fizetési feltételeket a szerződés létrejövételéhez szükséges lényeges feltételeknek tekintené, így azokat határozottan nem is minősítette lényegesnek.

Az elsőfokú bíróság ezért a perbeli adatok helyes értékelésével a Ptk. 205. § (1)-(2) bekezdésének, a Ptk. 213. § (1) bekezdésének és a GK 5. számú állásfoglalásnak a helyes értelmezésével helytállóan állapította meg a felperes és az I. r. alperes között a szállítási szerződés 2006. december 21-i létrejöttét. Ezen okból annak már nem volt jogi jelentősége, a felperes 2007. január 8-án - a szerződés létrejöttét követően - bankgarancia igényt is megfogalmazó szerződés tervezetet küldött az I. r. alperesnek.

Mindebből következően az elsőfokú bíróság helytálló jogi következtetésre jutott azzal is, az I. r. alperes 2012. január 12-én, az akkor írt levelében foglaltakkal ellentétben, már nem a szerződés „megkötésétől”, hanem a megkötött szerződéstől állt el, s erre figyelemmel a felperes a Ptk. 381. § (1) bekezdése értelmében megalapozottan tarthat igényt az alperes elállásával felmerült kára megtérítésére. Az alperes ugyanis a jogszerűnek minősülő szerződéstől elállása folytán sem mentesülhet a felperes teljesítés érdekében felmerült kára, költségei, kiadásai megtérítése alól.

A felperes a kára összegét több tételben jelölte meg. Kárként érvényesítette egyrészt a 26.473 darab téglát cégnek kifizetett forintba átszámított vételárát (9.070.320 forint), a haszonként azt az összeget, amelyet ezen mennyiségű téglát megrendelés visszaigazolásában írt áron az I. r. alperesnek történt értékesítése esetén realizálhatott volna (2.842.530 forint), mely összegek együttes összege megegyezik a 26.473 darab téglát darabonkénti 450 forint vételára szorzatával. Kárként érvényesítette továbbá az áru gyártótól elszállításával felmerült fuvarköltséget és raklapköltséget. (130.583 + 726.406 forint), s mindezek együttes összegéből levonta az eladott téglákért kapott vételár összegét.

Az elsőfokú bíróság a követelés összegszerűsége tekintetében szakértői bizonyítást folytatott. A kirendelt igazságügyi szakértő kiegészített szakvéleményével a felperesi követelés összegszerűségét alátámasztotta.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a kiegészített szakvéleményt az elsőfokú bíróság helytállóan fogadta el ítélezése alapjául. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság szakvéleményét értékelő megállapításaival egyetértett. Az elsőfokú bíróság helytálló álláspontra helyezkedett azzal is, az adott szállítási szerződés kapcsán, tekintve a téglákat az gyártó cég telephelyéről már az I. r. alperesnek kellett volna elszállítania, s az ügyvezető díjazása az elvégzett munkától független rendszeres költség, a felperesnek nem merült volna fel olyan rezsiköltsége, munkaerőköltsége, vagy egyéb olyan működési költsége, amellyel a kára, az elmaradt haszna összegét csökkenteni kellett volna.

A felperes a perben a megmaradt téglamennyiség eladhatatlanságára, a kereslet hiányára hivatkozott. Ügyvezetője, meghallgatásakor pedig maga adta elő, a termék értékesítésére kampányt indítottak, a kampánnyal azonban egy idő után leálltak a termék különleges volta, és amiatt, az eladás rosszul ment Magyarországon. Ilyen körülmények mellett nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor azt állapította meg, a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, ez idő szerint már a téglák értékesíthetlenségére lehet következtetni.

Az alperes a fellebbezésében az első fokú eljárásban előadottakkal azonosan ezzel szemben azt állította, a téglák jelentős értéket képviselnek, s mivel azok a felperes vagyonát képezik, a vételár kifizetése ezért vagyoncsökkenést nem eredményezett, a felperes követelése a káronszerzés tilalmába ütközik.

Az iratokból megállapíthatóan azonban a felperes az értékesíthetlenség maradt téglákat a kártalanítás ellenében átengedte az alpereseknek, felajánlotta azok elvitelének lehetőségét. Az alperesek ugyanakkor a téglák értéke tekintetében elfoglalt álláspontjuk ellenére az árura nem tartottak igényt, az áru részükre átengedése iránt kérelmet nem terjesztettek elő, s az elsőfokú bíróság 2011. április 4-én kelt, alperesi jogi képviselőnek 2011. április 14-én megküldött tárgyalási

jegyzőkönyvbe foglalt tájékoztatása ellenére, miszerint az alpereseknek kell az ellenkérelem alátámasztására előadott tényeket bizonyítani, a téglák értékesíthetőségére, tényleges értékük megállapítására nézve bizonyítást nem indítványoztak.

Az adott körülmények mellett ezért nem volt megállapítható, a felperes vételár, mint vagyonát csökkentő költség követelése a káronszerzés tilalmába ütközött volna.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat, az alperesek, amennyiben a felperest a vételár összege tekintetében kártalanítják, igényt tarthatnak az értékesítetlenül maradt tégláknak, mint maradványnak az átengedésére, tehát a felperestől kérhetik a téglák részükre kiadását.

Mindezekre figyelemmel azt kellett megállapítani, az elsőfokú bíróság a módosított kereset szerint a Ptk. 381. § (1) bekezdése és a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 85. § (4) bekezdése alapján helytállóan kötelezte az alpereseket a felperes azon kára egyetemleges megfizetésére, mely az I. r. alperes szállítási szerződéstől történt azt követő elállásával következett be, a felperes az gyártótól már megrendelte, s az gyártó pedig már legyártotta a megrendelt termékeket.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - az alperesek maradványáru részükre átengedésére való jogosultságára vonatkozó fenti kiegészítéssel - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alpereseket a felperes 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alkalmazásával megállapított, a kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2014. április 25.

. Rutkai Éva s.k.
a tanács elnöke
előadó bíró

Dr. Molnár József s.k.
bíró

Dr. Békefiné Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Oláhné Sárközi Veronika
bírószági ügyintéző